

**Szerkesztőség:**  
Kazinczy-utca 1. szám, földszint,  
balra.  
Bérmintelen leveleket csak ismert  
közli fogadunk el.  
Kéziratokat vissza nem küldünk.  
**Kiadóhivatal:**  
Kazinczy-utca 1. szám, földszint,  
balra.  
Hirdetéseket díjazás szerint.  
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vásárnap  
után: szám 3 kr.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.  
**Előfizetési árak:**  
Helyben hazhoz hordva:  
Egyes évre . . . . . 12 ft.  
Fél évre . . . . . 6 ft.  
Negyed évre . . . . . 3 ft.  
Egy hónap . . . . . 1 ft.  
Videkre postán küldve:  
Egyes évre . . . . . 14 ft — k.  
Fél évre . . . . . 7 ft — k.  
Negyed évre . . . . . 3 ft 50 kr.  
Egy hónap . . . . . 1 ft 20 kr.  
Hirdetéseket helyben fizetendő.

## A külügyi albizottság jelentése.

Arad, november 9.

Megtehetnők, mert módunkban áll, s az igazság érdekében is volna, hogy külügyi kormányunk sikereit, s az ezeket oly szépen méltató albizottság jelentés gondos kidolgozását az albizottság előadójának, Arad város köztisztviselő és becsületes álló képviselőjének jogosan kiérdemelt elismerésünkkel adózzunk, de mi elhagyjuk a tömjénezést, melylyel nagyobbá nem tehetjük az érdemet, s megszélesítjük a minden ágon bogot kereső ellenzék, úgy sem volnánk képesek.

A tények eléggé megmutatják a külügyi helyes irányú vezetését, s azt a kidolgozott albizottsági jelentés iparkodik érdeme szerint méltányolni, midőn az ellenzéki tagok egyhangú hozzájárulással adja rá helyeslését és legmélegebb megelégedését.

Hogy álltak a politikai viszonyok a múlt évben? tudja mindenki. Minden perc aggodalomra szolgáltatót alkalmat s irányadó körök is egész biztosra vették, hogy a bolgár ügy lángba borítandja Európa békéjét. Alapos volt e hit, mert Oroszország magatartása erősen keresztelte a mi érdekeinket és sem Oroszország viselkedésében hinni nem igen lehetett, sem a mi állami érdekeinket fel nem áldozhattuk.

Ha tehát ily nehéz körülmények között is oda juthattunk, hogy sem a béke eddig meg nem zavartatott, sem a mi érdekeink vereségét sehol nem szenvedtek, a jövőre pedig a németolasz-angol szövetség létrehozása folytán kilátásaink a béke megővéására csak üregek, az tisztán a külügyi kormány tapintatos eljárásának köszönhető. Igen, az ő bölcs mérséklete tudta csak elkerülni, hogy az ősszévközvetlen veszélyt az által, hogy egy részt szigorúan ragaszkodva az államjogi szerződésekhöz, más részt nem ingerelve az ellenfél, tisztelgette tudott ébreszteni és ösztönözni törekvései iránt, de egyúttal kételet sem hagyva az iránt, hogy minden egyoldalú erőszakos beavatkozásnak a monarchia teljess horderejével szegülne ellene.

## Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(November 10.)

### Jobbágytelki Balogh Irma.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —  
A körülhatárolt, rideg halál ismét költött egy ifjú, viruló élet! Megszűnt dobogni a nemese érző szív, lezárultak a legszentebb igéket hirdető ajkai, melyek oly könnyedén tudták meghódítani az érte rajongó nővédek keze szorítást! Kialudt őszinte szemeinek tűz sugára, melyeknek tiszta ragyogása lefegyverezte a muza-sereget, mely szelid s tapintatos vezetője alatt szivta magába az üdvös oktatást. Megfáradtak az áldást osztogató kezek, melyek oly szelíden s pártatlan szeretettel öleltek keble szentélyére az ingatag, a tévedt, cseggődt gyermekesereget!

Lena, az anyaföldben aluszása már örök álmat, itt hagyva minket, a tisztán és forró szerető kartársakat, a vigasztalhatlan, lecsúszott, kesergő, bus édesanyját, gyászoló testvéreket; itt a hű barátokat, a hálakönyűket hullató nővédek, fájó sebet ütőn mindnyájunk szívén. Korán szállt sírjába az ég menyasszonya, hideg halántékait körülfonta hálalilomával eljegyzé magának az ég, nemes lelke felszállt oda, a hol éretlen s halált osztogatnak s mi itt maradtunk bus érzelmekkel, lelkünkbe zárva feledhetlen emlékeket.

Pihenő sír-álmot békén elszenderült! Szemed tűz-sugára s a hű kebel kihalt; Fájó szívünkbe bu, szemünkre gyász könyű: A béke anyagya lengje porod körül!

Az élte tavaszán letört virág disze volt Arad város közs. iskolák tanító-karának. Előkelő modora, nyájás és szeretetteljes bánásmódja által oly szeretetteljesen ölelé magához növendékeit, kibekken okos és mivel lelke tisztelget s becsülettel gerjesztett. Szeretők, imádlak tanítványai, mert benne nemesek a buzgó, odaadó, oktató nevelő tanítót, hanem hű barátát, igazi jótétőt találta.

Es amint a múlt évi delegacionális vitákból a külügyi kormány államunk hangulatáról meggyőződést szerzett, s ennek iparkodott a legfényesebb módon eleget is tenni, azonképpen a mostani külügyi albizottság sem tehetett egyebet, mint hogy a kormány sikeres működéséhez elismerésével járult; egyrészt megadva az érdemnek a maga elismerését, másrészt eclatans módon mutatva meg Oroszországnak, hogy manapság nálunk kormány és népek egy gyékényen árulnak, s mindennemű támadás ellen közös védelemre vannak elszánnak.

Fájhat ugyan Oroszországnak, hogy számításait az események kéréseketlen módon huzogatták össze, de még udvariassági szempontból sem tehet kormányunk ellen jogos panaszt, mert hiszen láttuk, hogy iránta való gyengédségből odáig ment kormányunk, hogy Ferdinándot, midőn a bolgár trón elfoglalására magát elhatározta, egész kíséretével kilépett a katonai kötelekből, törvényes megválasztatásához pedig maig sem adta beleegyezését, habár nem vonhatta kétségbe a bolgárok fejedelemséghatárát jogát sem.

Ami tán legérzékenyebb oldalán érheti Oroszországot, az a külügyi albizottság munkálatainak ama része, melyben a berlini szerződést úgy magyarázza, hogy a fejedelm megerősítéséhez nem okvetlen szükséges, hogy a hatalmak a hozzá együttesen járuljanak hozzá, hanem megengedhetők tartja azt, hogy a hatalmak külön-külön is hozzájárulhatnak az elismeréshez, sőt tovább menve a mi államunk részéről egyenest a mielőbbi elismerés mellett foglalt állást. De hát ha fáj is ez Oroszországnak, arról mi nem tehetünk, mert a mily joggal törekszik ő az ő sajátos céljai felé, ép oly joggal törekedhetünk mi is a mi célunk felé. Az már a mi szerencsénk, ha a mi kilátásaink biztatóbbak az óvéinél.

Ennek igen természetes oka van. Mi békét akarunk, nemcsak magunk számára, de egész Európa részére is és emellett nem kívánunk senkivel egy talpalatnyi földet s egyetlen nem-

zettől sem akarjuk elvonni szabadságát, önrendelkezési jogát. Amíg pedig ily alapon állunk, Oroszországot, mely törni, zúzni, hódítani törekszik, nagy előnyben leszünk.

Szerencsése ez is külügyi kormányunknak, de érdemét már azért sem tagadhatjuk el, hogy a kedvező alkalmat javára tudta értékesíteni. Ezért kapta meg méltó elismerését a külügyi albizottság fényes munkálataiban is.

A magyar fegyvergyár ügyére vonatkozólag újabb két nyilatkozat is felezik előtünk. Az egyik, a „Bud. Corr.” a következőket írja:

A közös hadügyminiszter elhatározta, hogy az eddig beszerzett 11 milliméteres ismétlő-fegyver helyett új, a Mannlicher-szerkezetű tökéletesen megtartó, kis kalibertű fegyver beszerzését hozza javaslatba a delegatio előtt. E rendszerváltozás folytán mely hadsergünknek jelentékeny előnyt biztosít az összes európai hadseregekkel szemben, az ismétlő-fegyverek előállításában megszakítás állott be s az új fegyverek egész szükséglete később fog előállíthatni, mint azt eddig eltervezték. Ez lehetővé teszi, hogy a fegyverek egy része, nevezetesen a honvédd-hadsereg számára megkívántak, valamint a tartalék-fegyverek, esetleg csak egy ezután felállítandó új gyárban rendelkezessenek meg, ha az a gyár teljesen megfelel az igényeknek. Ennek következtében a magyar kormány és a közös hadügyi kormányzat most már nem fognak többé vonakodni egy új magyarországi fegyvergyárnak, ha kezességét nyújt az iránt, hogy bizonyos megállapított, két évet meg nem haladó időtartamon belül működésképes lesz, megfelelő mennyiségű megrendelést már most biztosítani. Hogy a gyár minél előbb felállíthatassék, czél szerű volna azt napi 250—300 fegyver előállítására berendezni. Egy állami gyár felállításáról önként érthetőleg szó sem lehet, ha azonban a vállalkozó egy körülbelül 260—300,000 darab fegyverre szóló fix megrendelés alapján egy gyár felállítását jövedelmezőnek tartja, akkor a magyarországi fegyvergyár felállítását semmi sem akadályozza többé. Erre vonatkozólag jelenleg tárgyalások is folynak Bécsben, a melyek azonban mindaddig meg nem jutottak befejezésükig.

A másik forrás az „Orsz. Ért.” értesülése már tovább megy és megerősíti bécsi tudósítók ama jelentését, hogy a fegyvergyár ügye a hadügyminiszterrel és az Unió-bankkal már elintéztetett és a gyár az esetre, ha Magyarországon a kívánt felkötésben részese, mielőbb felállíttatik. — Ugyancsak ez a felhívásos jelenti, hogy egy belga vállalat feltételei igen kedvezők. A fegyvergyár felállítására 1889-ik év végéig és évenként legalább 100,000 fegyvert állítana elő, szükség esetén többet is, az esetben azonban Belgiumban is történne gyártás. A magyarországi fegyvergyárban két év alatt volna képes előállítani a honvédség összes fegyverszükségletét.

A fegyvergyár felállítására vonatkozólag Bécsből a következőket jelentik: Az Unió-bankkal Fegyvergyár br. honvédelmi miniszter tudatta hivatalosan, hogy a magyarországi fegyvergyár felállítása elben elhatározott. A kormány kedvezményeket biztosít a gyárnak a vámtól illetőleg; 180,000 db. fegyvert fog megrendelni a honvédség részére, de csak ezer darab próbafegyvernek beszállítása után. A részvények csak akkor fognak kibocsáttatni, ha megtörtént a próbaszállítás, és ha a gyár megkapja a megrendelést. A konzortium tagjai a bécsi Unió-bank, a Löwe és társa berlini és a greenheadi londoni cégek.

## Városi közügyek.

### A novemberi közgyűlés.

I. — november 9.

Csodálatos volt ez a mi kis t. házunk ma a városbáza oszlopos csarnokában.

Máskor akár az éjszakába nyúló idő is, boszantó törellemmel végig hallgat mindenkit és mindent, s ma ezt az apró husz tírgyás közgyűlést is unta már s a végén semmit se lehetett annyisor hallani, mint az előzői csepegtetők.

Ebből aztán megértheti mindenki, hogy asphaltról és pálinkáról volt szó.

Ezekhez járult még egy kis személyes kérdés is, a melyben a harsánghangú Mitter József mosta tisztára magát, miután előbb megmosta az összes pálinkás tisztviselőket.

Külömben baja senkinek sem lett a dolgból.

Részletes tudósításunk a következő:

II.

Fábián László főispán elnöke alatt jelen voltak Salacz Gyula polgármester, Institoris Kálmán főjegyző, Párecz István és Sarlót Domokos tanácsnokok, Urbányi János főkapitány, Páger János főjegyző, Varjassy Lajos, Elias Armin, Adler Lipót, Spitzer Ignác, Barabás Béla, Pálffy Ede, Müller Károly, Don Constantin, Pollák Gyula dr., Szathmáry Miklós dr., Arkay Kálmán, Remetey F. Károly, Pozsgay Lajos dr., Keleny József, Steiner Jakab, Péterfy Antal, Múlek Lajos.

— Oh te XIX-ik századbeli Jeremiás te. Te gázolóp támasztó te, te szabadelvű párti te. (Szóval minden fogatkozását, a mi csak a nyelvem gyéren jött, elmondtam a tehetetlenségemben, meg a mérgemben.)  
Hagyj magamra.

— Nem hagyjak. Aradon még nincs mentő társulat, (valahogy nezzet ne vegye valaki, mert meg ilyet is alakítunk, a hol már annyi egyesület, egyeslet, szövetség, meg körvan.) jó; leszek magam a társulat. Megmentelek. — S diadalmasan szavaltam: Győzzöt bennem a barátság szent érzése, s levan bennem verve a reporter. Enn akarom, hogy élj, és elűtöm az újságomat egy szenzációs hírnyilkossággal, a mely, személyiségeket tekintve, lenne különben 120 sor. Érd meg ember! Te előtűnik 120 sor és megírjuk azt a hírt, a mit öngyilkosságod esete hozunk. De ez ne lelkesíts a halálra, sőt ellenkezőleg, mert ha halálod később halaszod, ki huzhatod 200 sorra és vékony gáskykeretre. Többet nem ígérhetek.

Egészen befejeztem. Nehéz munka volt. A reporternek meg kellett tagadni magát. S ez fáj. Nehéz dolog is az kérem, mikor ilyen önfeledő beszédre kényszerít a fátum. Meg kellett tennem. Béla barátom és két hónapja bruder velem. Ha Béla nem vága fel ereit, seba! lesz helyette egy pompus szenzációs kacsa, érdekesen motiválva s másnap helyre igazítás stb.

De még miudég magamról beszélek, pedig Béla-rol kellene. Használt az életrehívás s abba maradt a tetemre hívás. Látszott, hogy lassan-lassan elérte tereli a beszédem. Homlokáról levált egy nehéz felhő, sőt a szemében is kisütött valami melancholicus mosoly. Victoria! — nyöszörgöttem s abban a nyomban eszembe jutott a prolongálás és mi egymás.

Osszeakasztottuk a könyökünket, aztán tactusra daraboltuk a ködöt.

Ó vállamra helyezte a fejét. Valóban nehéz gond bántotta, mert tisztességes teher volt a feje, hozakéztetett ahoz, ahoggy felkelhetném a jelen ezt a nehéz titkát.

— De hát mégis Béla, mi fáj, hol fáj a sebed-e, vagy a szived.

Béla sohajtott és a szíve környékére helyezte a jobb tenyerét.

Ebből megérttem: a szíve fáj.  
— Aztán még téged is elérhet ilyen malheure? Különös.

jos dr., Vizer Péter, Millig Mátyás, Nagy Kálmán, Domonkos Lajos, Probst Ferenc, Keresztész Gyula, Avarthy Ferenc, Komjáthy Zsigmond, Weisz Dávid, Rajkay József, Wallfisch Armin, Marek Dávid, Sonntag Gyula, Domány József, Pekár Károly, Neumann Dániel, Eckstein György, Scholz Robert, Friedmann Lajos, Fényes Dezső, Varjassy József, Walder Gyula, Steinitzer J., Virágh Lajos, Darányi János dr., Bund Henrik, Szalay Antal, Bing Vilmos, Dogar György, Csiky Károly, Szűts József, Heeger Ernő, Mitter József, Prodromovics György, Marschall Lajos dr., Kuncz Elek, Tardó Lajos, Barkó Ferenc, Salacz Béla, Lustig Adolf, Ifj. Kristófy János, Fless Már, Kerner Péter.

Fábián László főispán megnyitván az ülést, mindenekelőtt tudomásul vétetett a polgármester havi jelentése, majd a belügyminiszter intézkénye a betegeség vagy szellemi fogyatkozás folytán munkaképtelenné vált tisztviselő, segéd és kezelő személyzet tagjaival szemben követendő eljárás iránt alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

Békemegye feliratát a kiadandóvádk kötelező felállítására vonatkozó törvényjavaslat benyújtása iránt pártolja a közgyűlés.

A polgármester előterjesztése után az időközben megüresedett választott törvényhatósági bizottsági tagok helyeinek betöltése iránt tette meg intézkedését a közgyűlés, melyeket lapunk más helyén közlunk.

A nyugdíjbizottság jelentése Hercegh Sándor adótitkár, Arkay ellenző és Salacz polgármester és Varjassy József általános helyettesével találkozó pártoló felszólalása után megengedte a közgyűlés, hogy utolsó anyai év után fizethesse az illetéket, hogy a számlájába vehető szolgálati évei 10 évre kiegyenlítettessen.

Schill Mária születési oklevele kihirdetett, tudomásul vétetett a belügyminiszterium leirata, melyben a Ritt Lajos kegydíjazása iránt hozott közgyűlési határozatot ismét nem erősíti meg.

A tanács előterjesztése Baló Miklósné, Rákóczy utca 12. sz. Schreier Ferenc, Damjanich-utca 11. sz., Pechta Anna, Fácán utca 4. sz.; Gülnar Antal anyai-utcai 10. sz.; Kollár Ferenc Lipót-utcai 12a. sz.; Mihajlovits László Akác-utcai 17. sz.; Konorcsa Ferenc, Wesselényi-utcai 26. sz.; Hidvéghy Pál, Karolina-utcai 7. sz.; Giller Lipót Pernyáa Valasztó utcai 35. sz.; Rozár György Orca-utcai 9. sz.; Szabó Ferenc Wesselényi-utcai 8. sz.; Mészáros Nagy Julia, Nagy-Sándor utca 7a.; Anta Simon, Ádám-utcai 4a. sz.; Kovács Julia, Sarkad köz-utcai 6a. sz.; Turcsányi Ferenc, Sarló-utcai 25. sz. alatti új építkezésének a 10 illetve 12 évi közégi adómentesség megadatott.

Tudomásul vétetett a máramarosi honvédegylet közönségi átirata az Asztalos-szoborra megszavazott 200 frtért.

A polgármester előterjesztése az árvaszkéhez törvényhatósági kirendelt tag általános eljénés közti Varjassy József javaslatát meg, a ki a bizalmat megköszönte és az állást elfogadta.

Ezútan még több haszonbérleti szerződés

Béla menyődörgni kezdett.

— Nem tudom mi volna abban különös?

— Hm! De az elemieknél vagy még a sziv studiumában. Gomház! — ez az első, a legigazabb axioma.

Mennyire is megtévesztik egyes emberek a pályát. Hízen Béla olyan pompás tragicus, mint a pályolát! Ezt akkor gondoltam, hogy a legtermészetesebben csapkodván a ködben, ez emlékeztetés szavakra fakadt!

— Ha őt lehetne lehetni! . . .  
— Hát nem lehet ugy-e pártás, nem lehet, — tetováztam — s ekkor elődött egyamhoz, hogy mégis alkalmatos gyerek ez a Béla. (Önöknek t. olvasóim megusghatom, hogy ekkor határozottam el a szenzációs udonság helyett ezt a sensatio nélküli szerencsétlen tarcsát.)

— Hát nem lehet feledni, nem lehet ugy-e, beszéltem még mindig öntudatlanul, mire ő végzetes és édes declamációhoz kezdett.

Mennyire modulatio képes is ennek a Bélának a hangja!

— Oh, ugyan ki tudná feledni őt? Sonki. Lehet-e feledni a menyország? Nem lehet. Van-e az emberi életnek czejja, ha elvesztette az édent, mindent? . . . Nincs, nincs semmi czejja.

Miután minden kérdésére maga meg is felelt, feleslegesnek láttam a számot e végbő koplatni, inkább egy kérdéssel ostromoltam.

— Mond milyen az ő-d, szöke, barna?

Béla hirtelen a homlokához közel dobta a magját.

— Mond, milyen a menyország?

— Nem tudom, hogy van most be-butorozva.

Béla meglegette a fejét, szégyenkezve beszélt.

— Vagy hova is beszélek! milyen a menybő?

— Nem látni, de sejtetni. Mivel vásár van: fellegettem terhes . . .

— Nem akarsz megérteni! Olyan az én volt ő-m, mint Andalúzia ége.

Egyet csejtetttem.

— Szép lehet! De még milyen! Mint a pécsai új templom, mint a festőművészeti kiállítás első cyeusa, mint csermő Thalia-szövetkezet díszletei! Mondjak többet?

hagyott jövő, majd olvastatott a tanács jelenléte, a palinkaméresi jog házilag készített végett alkalmazott személyzet szaporítása iránt.

**Parocz István** előadott indoklatot a javaslatot, kérve, hogy egy 600 fős másodkönyvvezetői állás és két másodosztályú vizsgálói állás szerveztessék.

**Arkay Kálmán** nem tartja ugyan elégségesnek az eddig befolyt eredményt arra, hogy a közgyűlés most nagyobb költségekre belemenjen, de hozzájárul a javaslatához azért, hogy az ellenőrzésben semmiféle fenakadást ne szenvedjen. Ettől eltekintve két körülményre hívja fel a figyelmet. Első sorban részletezte látja a kisebb szatócok és mérők értékeit. Kimutatja, hogy ezek kétszeresen vannak súvya az új rendszer által. Nyújtson a jövő közgyűlés a tanács módját arra, hogy ezen segíteni lehessen. A másik körülmény az, hogy a helybeli palinkamérők alig tudnak concurrálni a vidékre kivivőkkel, a kik ha 50 liternél kevesebbet visznek ki, nem fizetnek illetéket. Ebben a két irányban szeretné a szabályrendelet módosíttatni.

**Parocz István** az eredményt kielégítő voltát vitatva azt hiszi, hogy a közgyűlés nem fog nehézséget gördíteni a személyzet szaporítása elé. Az Arkay által felsorolt körülményekre megjegyzi, hogy az első esetben nem kell elfelejtetni, hogy az illeték és a fogyasztási adó két különböző dolog. Az előbbi annyiszor kell a kisebb szatócoknak is fizetni, a hányosor kimer. Az addigi eljárást az ellenőrzés érdekében is fenn kell tartani. Ugy szintén fenntartandó az utóbbi esetre nézve is az eddigi gyakorlat.

**Varjassy József** hozzájárul a tanács javaslatához.

**Mittner József** nem szavazza meg a személyzet szaporítást, mert a felfogadottakat aztán nem lehet elbocsátani, ha már nem lesz nekik szükség. A baj az, hogy a személyzet nem bír tapintattal a javaslatom kezelésére, a vizsgálók között csak kettő ért a kezeléshez, annak pedig, a kinek legjobban kellene értenie hozzá, ideája sincs a dologról. Talán a gyakorlat segíthet rajtuk, hát törjék a fejüket azok az urak a jó fizetésért. Ő is a szegényebb szatócok helyzetét kívánja segíteni.

**Bing Vilmos** nemcsak kielégítőnek, de megelégedettnek tartja az eredményt. Nem az az első pár nap hozza be a nagy jövedelmet, ez első napokra őt többen nem is várt. Pártolja azt, hogy a személyzet szaporítását. Arkaynak a szegényebb szatócok érdekében tett javaslatát szintén elfogadja, és azt ajánlja, hogy e kérdésben a régi bizottság újra hívassék egybe.

**Steiner Jakán** aggályai vannak a személyzet szaporítása ellen. Minden üzlet meg kell, hogy küzdjön a kezdet nehézségeivel. Nem a személyzetet kell szaporítani, hanem hosszabbá kell tenni a napot. Fogadják korábban a dologhoz. Nem fogadják el a tanács javaslatát.

**Weisz Dávid** hozzájárul a tanács javaslatához.

**Arkay Kálmán** szerint a város érdeke az, hogy a polgárok adóképeségét ne sujtass. Ujlag a mellett érvel, hogy a kisebb szatócok helyzetét javítani kell, s indítványozza, hogy a felmerült eszmék megvitatására a régi bizottság egybehívassék.

**Mittner József** fölélteti, hogy ha a huszfogasztás ellenőrzését hét ember elvégzi, elvégezheti itt is 15. Nem fogadják el a tanács javaslatát.

**Salacz polgármester** kijelenti, hogy a

— Nem. Ezek után meg van a kellő fogalmam róla.  
— Látod! És oda a szép álmok! vége, vége!  
— Elhagyott?  
— El.  
— Nem újság ez! Mondom: „Gombház!”  
Sohaj volt a felelet.

Ezen az anyamészonykodáson aztán valóban felboszomkodtam. Czettalan, indoklatlan, gyerekes kesergés! Mintha kicsinyt megingott is volna baráti érzésem.

Erélyt vegyítettem a beszédembe.  
— De hát mit akarsz voltaképpen?  
Nem tudom Béla mire gondolt. Lehet, arra, hogy minden szerelmekedének ilyen a conclusiója, de mintha hirtelen felkavarná a vért egy nagy gondolat, a meggyőződés melegeivel küzdött.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

— Egy „nachtsmuskra” való kölesön...

Floricza.

modni s ez élethálálra menő operáció, mely, ha pillanatnyilag sikerül is, a beteg előbb-több mégis belehal.

Berlinből jelentik, hogy a lakosság mélyen meg van hatva a trónörökös szerencsétlen sorsa által; Kedden komor tekintetű tömegek álltak körül a császári palotát, de Vilmos császár nem mutatta magát az ablaknál, moha ágyon kívül volt. A beteg trónörökös, kinek életéhez ott már nem fűznek reményt, Mackenzie által felvilágosítva, teljes tudatával bír veszélyes állapotának. Beszélni már nem tud s jéglabdacsokat és más enyhítő szereket szed.

## TÁVIRAT.

Az orosz császár utazása. —  
Koppenhága, nov. 9. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Előzetes intézkedés szerint az orosz császár családja november 15. vagy 16-án utazik Berlinbe.

## NAPTAR.

November 10. Csütörtök. Róm. cath. naptár: Avelini András hv. Prot. naptár: Probus Luth. M. Görög-orsos naptár (október 29.) Neszte. Nap két 7 óra. Nap nyugszik 4 óra 29 perczkor.

## HIREK.

### Arad és Vidéke.

#### Három levél

Arad város törvényhatóságához a legutóbbi napokban három hazafias szellemű levél érkezett, melyek mindenike közönséget moudott Aradnak egy-egy hazafias, nemes tényéről.

Az egyik a szatolai Sándor özvegyének levele Hamburgból, melyben az özvegy hálátul aradó szavakban köszöni meg Arad város közönségének, azt a nemes bőkezűséget, melylyel egykori hős védőjének hátramaradt családját segélyezni, és a fiatal utód továbbépesztését lehetővé tenni igyekeztek. Egy-szerű hangon, de nemes gondolkodásra való stílusban van írva a levél, a mely mindenek felett bizonyítja azt, hogy az özvegy és fia a távolban is, most is mindig magyaroknak érzik magukat.

A másik levél a mármaroszigeti honvédegyet szoborbizottságától ered és közönséget szavaz a város által az Asztalos-szobor költségeinek fedezésére küldött 200 frtért. E levél így hangzik:

Mélyen tisztelt képviselőgyűlés! Folyó évi szeptember 21-ik napjáról kelt nagybecsű értesítést, a mely szerint Arad város hős védője néhai Asztalos Sándor emlékére itt M. Szigeten felállított emlékoszlop költségeinek pótlására 200 frtot följárulani s ezen hazafias kegyes adományt elküldeni méltóztattak, hálás érzellemmel fogadtuk. Fogadják a mélyen tisztelt képviselő gyűlés legfőbb közönségünk kíséretében azon kijelentésünket, miszerint Arad város nagytekinetű törvényhatóságának ezen kegyeletes ténylet és áldozat, készséget híven meg fogjuk őrizni emlékeztünkben s átadjuk azt megörzést végett az utódoknak is. Mély tisztelettel maradtunk. M. Sziget 1887. október 30. A mármaroszigeti honvédegyesület szoborbizottsága. Várad Gy. Gábor elnök, Szilágyi János jegyző.

Végül a harmadik levelet a pancsovai magyar nyelvterjesztő egyesület elnöksége küldi, megköszönve a városnak, hogy az egy-let alapító tagjai közé lépett. E levél a következők:

Tekintetes városi közönség! Folyó év szeptember hó 22-én kelt nagybecsű átiratát az abhoz csatolt 50 frttal együtt forró közönséget vettem s egyuttal Arad városigen tisztelt közönsége egylettűn örökös tagjai közé iktattattam, a miről az ide csatolt nyugta tanuskodik. Megilletődéssel és mélyen meghatódással az ezen adomány előt szelvény egylettűn! A magyar vértanúk vértáza földjéről, a magyar Golgotha városából jött adomány hazafiai ihletéséget önt egylettűn működésébe, azt mintegy felavatta és arra tanit: hogy hazafiai kötelességeinket akkor is híven teljesítsük, midőn már a béké pallosa is megvilág fejtünk felett.

Adja a magyarok Istene hogy Arad városa a magyar szabadság és függetlenség teljes feltámadásának is tanuja legyen. Hazafiai áldozattal. Pancsován 1887. évi október 27-én. Kéry igazgató alelnök.

Arad egészségügye októberben. Arad sz. kir. város főorvosának 1887 évi október havi egészségügyi jelentéséből adjuk a következőket: A hőmérő legmagasabb állása Co 18.8 október 10-én délután, legalantabb állása Co 0.3 október 24-én reggel jegyeztetett. A légnyomórő állása 775.0 mm legmagasabb és 747.9 mm legalantabb pont közt ingadozott. Az időjárás tartósan esős hűvös, és gyakran szeles volt. Esett 18 napig; csepegett egyszer: dara hullott kétszer. hópehelyek mutatkoztak 18-án. Égi hősor és vihar volt 10-én éjjel. Dér volt háromszor, kód kétszer. A csapadék mennyisége 113 mm. Uralgó szélirány volt a nyugati. A közegészségi állapot kedvező volt. A halálozás a városi lakosságból az előző havihoz képest 10 esettel csökkent s az újszülöttek száma a halálozást 39 esettel haladta meg. Nagyobb számban a tüdőhurutos bántalmak és a csúsz jelentkezték; az idült gümők

kör sürűbben, a csorvász — hurutos betegeltések gyéribben fordulnak elő. A fertőző betegségek közül az állimlő háromszor, a difteriták egyszer jött elő. A torokgyík két halálos esettel volt bejelentve. A gyenge vagy koraszülöttek száma aránylag magas volt, s a halálozások arányokat lényegesen befolyásolta. Kórházakban ápolott betegek: Megyei kórház: maradt 143, szaporodott 148, összes ápolott 291. ebből gyógyult 112, javult 35. elhalt 8, maradt 136. Izraelita kórház: maradt 7, szaporodott 10, összes ápolott 17, ebből gyógyult 12, javult —, elhalt —, maradt 5. Összesen: maradt 150, szaporodott 158, összes ápolott 308; ebből gyógyult 124, javult 32, elhalt 8, maradt 141. A kórházakban s a külvárosi városrészekben elhalt a városi lakosságból 71egyen, ezek közül 34 fi, 37 nőnemű. Gyógyezéssel érkezett, vagy esetleg megbetegült idegenek közül elhalt 8 (5 fi, 3 nő) egyén. A saját lakásokon elhalt városi lakosokból esik a belvárosra 22, Pertyárára 17, Sarkadira 14, Ujtelepre 2, Gábra 7; Ségára 4, tanyákra 2. Nevezetesebb halálokok: Velezül. gyengeség 10; rángás 4, tüdővész 13, tüdőlob 6, agyba 6, szívba 4, torokgyík 2, bélhurut 14, ráksenyv 5, vérgyengyűlés 7 stb. Balaslet 1. Öngyilkosság 2. Halva született 4. Az összes elhaltak közül orvosoltatott 71. A halálozás évi aránya e hóban 1000 : 21.9 Korra nézve elhunyt a városi lakosságból 1 évig 27; 2—5 évig 9; 6—10 évig 3; 11—20 évig 2; 21—30 évig 2; 31—40 évig 1; 41—50 évig 5; 51—60 évig 9; 61—70 évig 8; 71—80 évig 4; 80 év felett 1. Elve született az anyakönyvi kivonatok szerint 110 (20-ak kevesebb mint septemberben), ezek közül 53 fi, 57 nőnemű; törvénytelen 21. A születések évi aránya ebben e hóban 1000 : 40.2. Házasult 41 pár. Orvosrendőri hullaszemle tartottat 4 esetben. Törvényeszi boncolás egyszer eszközöltetett. Orvosrendőrileg vizsgálottat 120 letartóztatott egyén. Halálos sérület ért egy embert, öngyilkosság két esetben fordult elő. A dajkált kisdetek létszáma volt e hó végén 182. A hasznos házi állatok között a város területén semmi ragályos — járványos kórak sem tapasztaltatott. Egy reszett kutya elpusztítottat.

Arad város közgyűlése tegnap délután tartottat meg a bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett. A rövid tárgysorozatot hamar letárgyalta a közgyűlés, a jegyzőkönyv hitelesítése pedig pénteken fog megtörténni.

Meghívás. A „Kölcsy-egyesület” választmánya ma d. u. 6 órakor az egyesület helyiségében rendes havi ülést tartja, melyre a t. tagok ez uton is meghívattak. Tárgy: Uj tagok fölvétele; jelentések, folyó ügyek. Aradon, 1887. évi nov. 10. az elnökség.

Képviselőválasztások Aradon. Arad város képviselőtestületében két törvényhatósági bizottsági tag helye üresedett meg. A Laczay József és a többi Brunhuber Nándor a negyedik kerületben. Az előbbi mandátuma 1889 december 31-ig, az utóbbi 1892 december 31-ig bír hatálylyal. A közgyűlés e helyek választására új leendő betöltésére határnapul o ve mber 17-ikét tűzte ki. Választási helyiség az első kerületben a régi város háza, a negyedik kerületben a Kossuth-utcai iskola egyik terme. Választási elnök az első kerületben Rozsnyay Mátyás, helyettes elnök Bing Vilmos, a negyedik kerületben elnök Tarjány Vilmos, helyettes elnök Nikoltis Péter.

Az aradi ipartestület iparhatósági hivatali helyiségei maól fogva a kis körüti iparosház első emeletén (felmenet a fölépcsőn) vannak, mi is az érdekelte közönségnek ezenel tudomására hozatik. Az elnökség.

Születés és halálozás. Az elmúlt hét folyamán Aradon született 21 gyermek — évi arány 28 : 1 — és pedig 11 fi és 10 nő, meghalt 12 egyén, — évi arány 16 : 0 — és pedig 6 fi és 6 nő. A népességi mozgalmak rendkívül kedvezőnek mondható. Ritka hét jár ilyen kevés halottal.

Arad város árvaszéke ma délelőtt 10 órakor ülést tart.

Az aradi román ultrák által Doda Trajánhoz intézett feliratról mi is tudomást vettünk. A nagyszabani „Tribuna” ebben intimidálási szándékokat lát, különösen kiemelve azt, hogy az alárók neveit ritkított betűkkel közölték. Ezt valóban nem értjük, mert ha azok az urak Dodához feliratoztak, s azt a „Tribuna”-ban közléstették, el lehetett arra késztetve, hogy arról a magyar sajtó is tudomást fog venni. — Itt közöljük egyuttal, hogy az egyik aláíró Stanescu Imre Vazulra vonatkozólag hozott megjegyzésünkre, a következő nyitólévél jelent meg az „Alföld” tegnapi számában:

#### Nyílt levél.

Tekintetes Müller Károly urhoz, mint az aradi függetlenségi 48-as párt alelnökéhez.

Az aradi függetlenségi 48-as párt alelnöke, Stanescu Imre Vazul ur, mint egyik helybeli lapban olvasható, egyik aláírója azon helyeslő feliratrak, mely Doda Traján bábornokhoz intéztetett azon alkalomból, midőn mandátuma tekintetében a képviselőház elnökehez az általános feltűnt leveleket intézte.

Miután Doda Trajánnak ezen politikai actiója minden jó érzelmű hazafi részéről a legnagyobb megbotránközálással fogadtatott, s miután a függetlenségi 48-as párt és ennek érdekeire nézve, ha csak a hazafiatlanság vádját magára vonni nem akarja, közönség nem lehet az, hogy a párt alelnöke a magyar államesme érdekeivel meg nem ferd elemekkel szövetkezzék, ennélfogva felkerem elnök urat, sziveskedjék nyilatkozni az iránt, hajlandó-e Stanescu Imre Vazul urnak, mint az aradi függetlenségi 48-as párt alelnökének a fent-érített ügyben tanúsított magatartását az aradi függetlenségi 48-as párt nagygyű-

lésének bírálata alá bocsájtani s hajlandó-e elnök ur e czélból a nagygyűlést összehívni.

Arad 1887. november hó 8-án.

Nicolits Döme, az aradi függetlenségi 48-as párt tagja.

Mindenestre kíváncsian várjuk, hogy e phamozus publicatio után, a függetlenségi párt minő állást foglal el nevezett alelnökével szemben.

Temetés. Balogh Irma tanítónő temetése tegnap délután ment végbe a közönség nagy részvétel mellett. A feledhetetlen emlékü tanítónő ravatalt a tanítványai, kar-társai és barátai a legszebb koszorúkkal árasztották el. A temetésen ott láttuk a városi és megyei hivatalok tisztí karát, az iskolaszék tagjait, valamint a megboldogult tanítónő tanítványait, tanítónő és tanító karát. A halottas bálnál az aradi magán dalkör tagjai-nak szép gyászéneke hangzott fel, mely után az egyházi szertartás végeztetett. Ezután megindult a szomorú gyászmenet a szőlők, test-vér és jó barátok közei között a temetőbe. A boldogult tanítónőnek — mint értesülünk — tanítványai egy sirkövet szándékoznak fel-állítani. A korán elhunyt tanítónőnek a föld adjon csendes nyugalmat.

Az országos nőpáregyesület az aradi járás szolgabírói hivatalának is küldött egy aláírási ívet tagok gyűlése czéljából.

A pálinkaregale jövedelme. Hogy a pálinka-regale házi kezeléséből folyó jövedelem a reményeknek már most is teljesen megfelel, legjobban bizonyítja a következő kis statisztika: November 1-én befolyt 1175 frt 03 kr, 2-án 1258 frt 53, 3-án 4617 frt 16, 4-én 1280 frt 41 kr, 5-én 591 frt 32 kr, 6-án 303 frt 21 kr, 7-én 539 frt 6 kr, 8-án 215 frt 26 kr, tehát összesen 9977 frt 98 kr. A tegnapi bevétel pedig ez összeget már jóval túlteit a tízezer forintot.

Középszekebelezés. Almás-Íratos, Sofronya és Szent-Pál puszták közigazgatási tekintetben Kúrtics községhöz csatoltattak.

Felolvasások. A „Kölcsy-egyesület” választmánya mindent elkövet arra, hogy az egyesületi tagok részére a felolvasási ciklust mielőbb megnyithassa. Eddig a választmány mintegy 20 tekintélyes felolvasót nyert meg Aradról, kik megígérték, hogy a felolvasások tárgyait pentik beküldik az egyesület elnökségéhez. A felolvasási estélyek zenei előadásokkal lesznek összekötve. Aradról már eddig több műkedvelő zenész szintén megígerte közreműködését. Az első felolvasási estély november 18-án tartatik a város háza nagytermében.

A város vásárja. A letolt vásár alkalmából a különböző vácok ezuttal is szép jövedelmet hajtottak a városnak. Követvevmből befolyt 1923 frt 15 kr, helypénzkből 2586 frt 88 kr és végre pálinkabehozatali díjakból 740 frt 93 kr, összesen 5249 frt 96 krajczár.

A polgármesteri fogalmazói állás Gruber Géza lemondása folytán megürült. A tegnapi közgyűlés pályázatot rendelt el az állásnak választás új leendő betöltésére. Megjegyeztük, hogy az állásra csak jogvégezt egyének pályázhatnak.

Kinevezés. Gruber Géza polgármesteri fogalmazót az aradi kir. törvényszék elnöke az aradi kir. törvényszékhez díjas joggyakornokká nevezte ki.

Kihágások a pálinkakamérsben. A kapitányi hivatalnak ugyancsak megjött a baja a pálinkakelháskat. Az ellenőrzés folytán ujabb és ujabb kihágásokat fed fel, úgy hogy naponta 4—5 ujabb feljelentés érkezik be.

A kis-szent miklósi rejtélyes gyilkosság büntnyében az uj-aradi kir. járásbíró-ság érlelysen végzi a vizsgálatot. A meggyilkolt Tatár László szolga holtteste mellett a kis-szent miklósi vasúti sínektől alig egy pár lépésnyire a vizsgálobíró-ság a receptelő-dön egy fél zsák „magyar dohányt” talált, melyet Tatár László hozhatott magával.

A zsáktól néhány lépésnyire szintén a földön elszórvá egy pár kőeg dohány találatott. A miről azt lehet következtetni, hogy Tatár László megátmadójával dulakodhatott. Egyéb nyom m a i g s i n e s, a m i a g y i l k o s s á g r a v e z e t h e t n e. A vizsgálobíró-ság tegnapielőtt letartóztatta Hohn Mihály uj-aradi születésű földész, ki jelenleg Kis-Szent-Miklóson lakott. Tatár László évek óta rossz viszonyban élt Hohn Mihálylyal. Azonban a kihallgatás alkalmával tagadt, mintha ő követte volna el a gyilkosságot.

Lódijazás. A nagy-beckerekéi lótenyész kiállítás alkalmával Róza s Ferencz 12 drb, Krumenöcker József 5 drb, Konkoly Sándor 3 drt 10 frankos arany-nyal lettek kitüntetve.

Eljegyzés. Galiszer Antal temesvári m. kir. pénzügyi főbíztos a napokban tartotta eljegyzését Soly mos testvérek aradi éreztőn bájos és kedves leányával Katia szasszonnyal.

Betűrés a solymosi gör. keleti templomba. A solymosi gör. keleti templom aj-tóját a napokban ismeretlen gonoszterők förtörték és behatoltak a templom szentélyébe és a z o g y h á z c s a s s á j á t e l r a b o l t á k. Másnap reggel midőn az egyházi kora reggel a templom előtt elhaladt, nagy volt a meglepetése, midőn meglátta, hogy a templom ajtója régig nyitva van. Lélekzakadtában sietett a lelkes lakására, hogy tudára adja az esetet, de a lelkes éppén nem volt oda-haza Rógtön összehívatta az egyházhíveket és így bementek a templom belsejébe, me-gnézni, hogy vajlon az egyház cassáját is el-vittek a gonoszterők? Midőn arról meggyőződtek, az egyház kitésebeesésében és magánkülvilí al-lapolatban sietett félrevertetni a harang-gokat s e tervében az egyház tagjai csak nagy bajjal bírták megakadályozni. Ne-bany perczre megérkez a lelkes, kinek el-

beszéltek az esetet. A lelkes rögtön jelentést tett az esetről az illetékes hatóságnál, mire a vizsgálat a legerélyesebben megindítottat. Alig egy félóra múlva megtalálták az egyház cassáját a m a r o s p a r t o n ö s s e z z u v a, a mely egészen faalkotmányból állott és a cassában levő egyház vagyona is sértetlenül a cassában megtalálottat, melyben csak egy krajczár volt benne, mivel a lelkes éppén azelőtt való nap a többi összeget elhe-lyezte egyik aradi pénzintézetben. Egyéb kár nem érte az egyházat, minthogy a templomra egy új zárt kellett csináltatni és a fa-alkotmányból levő egyházi cassa helyett egy másik Wertheimer-féle pénzeszekrényt kellett az egyház számlájára vásárolni. A mi a nagy ijedségre tegnap délután már meg is történt, a betörők legnagyobb bosszu-ságára.

Lóvásárlás. Aradról a 3-ik honvéd-huszárezred tőrszólás az évi rendes pótlójutalék bevasárlása végett f. hó 26-án egy bizottság fog Szegedre menni. A bizottság két napig fog Szegeden tartózkodni, 28-án pedig a beva-sárolt lovakat visszautazik Aradra. A bizott-ságban lesz egy törzstiszt, egy állatorvos és egy irnok, továbbá a lovak gondozása végett öt közhuzár.

Katalin-bál. Pankotán november 19-én a „Vad ember”-hez címzett nagy vendéglő termében a pankotai zenekar közreműködése mellett zárkört táncvigalom rendeztetik. Belépti díj személyenkint 60 kr. Kezdeté 8 órakor. A rendező-bizottság tagjai: Föld-váry Gyula, Jesztli Nándor, Tercaik Géza és Petenkoffer Lajos.

Helyreigazítás. Lapunk egyik köze-lebbi számában „Hős aszony” című ujdonságban többek között az foglaltatik, hogy a betörők egyike a kovaszinczi bíró fia volt. Midőn most helyet adunk azon helyreigazítá-sának, hogy a kovaszinczi bíró fia már régen meghalt s így a betörést nem követhette el, megjegyezzük hogy a kérdéses közleményben is ez a dolog csak mint „állítólag-os lett felemlítve.

Esküvő. Kaiko Andor bozovici postamester november 12-én vezeti oltár elé Oravicán Macaszly Helén kisasszonyt.

Ez is színeszertartolás. Kobány bácsi gyermekkertulajdonos az aradi szintár-sult tagjainak gyermekét teljesen díjtalanul vezeti fel intézetébe. A jótékonyaságot eddig hat gyermek részére vették igénybe. A szép eljárás maga magát dicséri.

Hangverseny. Nagy-Beckerekén de-cember hóban Róver bécsi operai opera-gordonka és Senkroh Anna hegedűmű-vész — mint lapunknak írják — hangver-senyt szándékoznak rendezni.

### Hazánk és a főváros.

Lázadás a budapesti Károly-kaszár-nyában. Ily czim alatt lapunk tegnapi szá-mában a „Pesti hírlap” után közölt hírekre vo-nakozólag, a „Nemzet” a következő czáfolatot közli: Katonálázadás a Károly-kaszárnyában: e hangzatos czim alatt több lap részletes tudósítást közöl ma, melyben le van írva, hogy a Károly-kaszárnyában több rekurta miként lázadt föl egy szakaszvezető durva bánásmódja miatt, miként rohanta meg feltűzött szuronnyal ezt a szakaszvezetőt s miként sebesítette meg ezt és egy segélyre sietett hadnagyot is. Utána jár-tunk a dolognak s a legilletékesebb helyen, a leghatározottabban formában kijelentetük előltűnk, hogy az egészről egyetlen szó sem i g a z s a h i r e l e j t é l v é g i g m e r ő k o h o l m á n y. Kétszeten dolog, hogy lapírtásaink egyszerű felültrenek áldozatai: de nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül a különben jelentéktelen do-logban némely lapnak azt az eljárását, hogy e koholmányok — szívesen hisszük, jóhiszemű — közlésekor oly alaptalan vádakkal is állnak elő, hogy a katonai hatóság az egész affairet el akarta titkolni, és megengedik maguknak, hogy egy költött mese alapján hadseregünkről s en-nek szelleméről oly hangon szójának, a mely hang bizonyos körökben — fájdalom a hazafi-ság örve alatt — szokássá vált, de a mely éppén a hazafiság szempontjából meg nem tűrhető.

Rövid hírek. A nagyadmegyei történelmi társulat a jövő évben fogja ünnepélyesen felavatni a kenyérmezzei csata emlékkövét; az egylet alapítói közé uja-ban báró Wesselényi Istvánné jub. Rhédey grófnő lépett be. A pápa sz. jubileu-mára a szeretadományul a pécsi püspöki me-gyében 15,510 frt gyűjtött össze, a győriben 10,700 frt, a veszprémben 6441 frt, 204 db. arany és száz frank. — Ikládon Ráday Irma grófkisasszony, az oly korán elhunyt Ráday gróf honvédelmi miniszter leánya, har-mincz szegény gyermeket látott el téli ruhával nagyrézt saját keze munkájával.

### A nagy világ.

Egy nő a füzéről. A párisi „Figaro” olyan kérdést szelített, mely közelről érdekelheti minden civilizált ország nővilágát. Egy nő levélét közli, mely a füző védelmére kel. Azt írja, az orvosok tulzása ennek, a füzés nem lehet egészségtelen, hisz sok emberöltő óta hordják, a női szervezet már mintegy hozzá is idomulhatott. Az cikkész nő caup-pán annyit enged meg, hogy a füző kényelmetlen viselő. De ugy látszik a maga részéről szintén eltűri a kényelmetlensé-gét, csakhogy karcsu lehessen. Drága egészsé-gének azonban nem akarja ártani. Azert azt kérdezi a lap utján: ha a nő derekban 62 centiméter vastag, vajlon mily karcsuságig fűzheti magát, a nélkül, hogy egészségének ártana? A kérdés fogas; a praxiszban aligha nem minden nő más más feleletet adna rá — s é p a b b a n v a n a v e s z e d e l e t, h o g y á l t a n o s m e r t é k n i n c s é s n e m l e b e t, a k á r h á n y a n c s a k a z t i s m e r i k e l h a t á r n a k, a m i t m é g e l t u d n a k t ű r n i.

Rövid hírek. Triesztből jelentik Bariból borzasztó gyilkosságot jelentenek. Egy bizonyos Benedetti örlütségti rohamban fejsze-csapásokkal először négyt gyilkolta meg, aztán három alvó gyermekét, kik közül a legidősebb tízevesy éves volt, a legfiatalabb pedig három éves. Segítségül siető anyósát megfojtotta s a z a n t ű n k e n t j e l e n t e k z t a t ű r v é n y e z k n é l. — C l e m e n t b o l g á r m e t r o p o l i t a p a n a s z t t e t t a s z e n t p é t e r v á r i s z e n t z s i n a t n á l, h o g y a b o l g á r k o r m á n y ő t ű l d ű z i s n e m e r e s z t i a f e j e d e -

lemhez, kinek elmondás az igazat; a z s i n a t a v v a l v i g a s z t a l t a m e g a p a n a s z o s t, h o g y n a g y o b b p é n z ö s s z e g e t u t a l v a n y o z t o t t n e k i é s „a z ű l d ő z o t t b o l g á r p a p o k n a k.” — E g y b e r l i n i „g y o r s - d r á m a í r ó” m á r e l k é s z ű t „C a f f a r e l t á b o r n o k” c í m ű z s z i n d a r b á j á v a l; d e m é g k é t e s, h o g y a b e r l i n i r e n d ő r e g e t m e g e n g e d i - e s z i n r e h o z a t a t á t.

## SZÍNHÁZ.

— november 9.

„A nagyzás hőbortja” ma este csak-nem egészen megtöltötte a színházat, s a né-met vigjátékok ismert receptje szerint ké-szült comicus helyzetével meglehetősen mu-lattatott, bár az előadás folyamán gyakran me-rültek fel a szerep nemtudás tünetei. Szabó (Ringheim) — eltekintve arról, hogy saloniás-ságot töle egyáltalán nem várható, — elől-járt a mulattatásban és itt-ott darabos alaki-tásával uralta a helyzetet. Krecsányiné (Conrad) nagyon herczig és kedves volt, s szokatlan előnyére vált a kissé nehéz-kes előadásnak. H a v a s A r a n k a (T e r e z), m á r m e g j e l e n e s é n k b á j a á l a t h a t o t t, m i g L i c z e n m a y e r S z i d i (B e r t a) a C z a n y u g a E m m a s z e r e p é n e k e l l é g g e m g e f e l t. S o m l o n e y h a t á r t a l a n u l m u l t a s g o s v o l t s R é t h e y H e n r i k s z o k a s s z e r i n t g o n d o n s a n v i g j á t á k z o t t s z e r e p e v e l s e g i t e t t a z ö s s z á - t á k n a k, m e l y h e z S i p o s n é (E u g é n i a), B á c s (W a l l e r), T h a r a s s o v i c s M a r g i t (A n n a), F e n y é r i (L a u t e r), R ó z s a D e z s ó (d r. M a r k l), N y l a s s i (C o r n é l i u s) é s V é g h I s t v á n (B e c h e r s) j á r u l t a k.

A jövő hét két ujdonsága „Uff király” operette és a „Tell Wimos” tragoedia lesz. Mind a kettő már be van ta-nulva s zajos premierekre van kilátás.

„A nagy harang.” Blumenthal pom-pas vigjátékát Krecsányi igazgató E. Illés Lászlóval lefordította és közlebebről ez lesz a színház vigjáték ujdonsága.

## KÖZGAZDASÁG.

### Vegyes közlemények.

Bihari helyi érdekű vasutak. A m. k. államvasutak kezelése alatt álló bihari helyi érdekű vasutak ösi-köti vonalán fekvő „Ihráz” megállóhely csupán a személy, pod-gyász és kocsi rakományi tehérár forgalmára lévén berendezve, a nevezett vasút áruújszá-bá-sához, (II. rész) kiadott II. pótlékban Ihráz megállóhelyre nézve kitüntetett gyorsra-díjtete-lek, valamint az I. és II. osztályra tartozó és a terjedelmes árukra, továbbá a gyorsárúknak szál-lítandó hintók és egyéb járművekre, lovak, csikók — és öszvérekre, nem különben a ko-csi rakományokhoz szállítandó szarvasmarha, sertés stb. küldeményekre fennálló díjtételek ér-vényen kívül helyetnek. Ezen megálló helyen a kocsi rakományi tehérár küldemények azon megszorítással adhatók fel és le, hogy a külde-mények be és kirakása közötti idő alatt a fuvarszekerekről vagy ezekre a vasúti kocsi ren-delezésre bocsátásáról számított 12 óra alatt e teljesítményre minden megtérítésre való igény kizárásával a fél által esaközölendő. Ezen rako-dási idő túllépése esetén az általános díjszabá-sban megszabott kocsi késedelmi illeték szedetik. Budapest, 1887. november hó 4. Az igazga-óság.

### Szösszűlet.

(November 9.)

(B.) Készárú nagyban 25.75 kicsinyben 26.25, hordó nélkül per 100 liter %.

### KIS LOTTÓ.

Prága, november 9-én:

25. 77. 47. 88. 22.

Nagy-Szeben, nov. 9-én:

8. 74. 50. 33. 21.

### IDEGENEK NEVSORA.

(November 9.)

Fehérkereszt-szálló. Ortosky N. magánzó. Kis-Jenő. Gábor József. Konoply N. magánzó. Szeged Vintenné J. vendég. Bécs. Pohacs Ottó, Rozen-berg N. Fínder N., Frey M. Huschak F. utazók. Bécs. Bondy N. utazó. Bpest. Nádor-szálló. Oprea György. plébános. Valkány. Fischer Albert, ügyvéd. Miskolc. Katsinka Aurel, jegyző. Fibis. Czako Gáspár. Klein Mór, Török János, gazda. Istek. Kunagota. Aranykules-szálló. Monch J. birt. Tancz Pran-ek Bernát, keresk. Apát.

### Arad városi színház.

Folyó szám 36.

2. kislehet 11-dik sz.

Csütörtök, 1887. november hó 10-én:

### A kapitány-kisasszony.

Vig operette 3 felvonásban. Írta: Zell F. Zenéjét szer-zette: Genée Richard. (Karnagy: Delin Henrik. Ren-dező: Krecsányi Ignác.)

### Személyek:

Mária Franciszka, Portugalia ki-rálynője — — — — — Frank Boriska. Don Domingos de Barros, főczere-mónias — — — — — Kulinyi Márton. Donna Antonia, Domingos ne

# Török József gyógyszerháza Budapest, király-utca 12. szám.

Hogy a t. aradi közönségre nézve lehetővé tétessék a fentírt gyógyszerháza raktáron lévő összes kül- és belföldi különleges gyógyszer, pipere- és illatszerek stb. kényelmes megszerezhetése

**ARADON: RING LAJOS** urnak,

az „ANGYALHOZ” címzett gyógyszerháza, ASZTALOS SÁNDOR-UTCZA 1. szám,

## FIÓKRAKTÁR állittatott fel,

hol mindazon szerek, melyek fentnevezett gyógyszerháza kaphatók, mindenkor valódi minőségben, eredeti áron szerezhetők meg, vagy amennyiben ritkábban keresett szerek ott raktáron nem volnának, azok a közönség kívánatára posta úrdultával meghozatván, bármily postaköltség külön megterítése nélkül az eredeti áron szolgáltatnak ki.

777 2\*

Van szerencsém a borbély, fodrász ugyszintén magán borotváló uraktól értesíteni, hogy üzletben valódi angol

### Hét csillagos borotvák

Peck Antal ur által művésziileg készült, használatra egészen elkészítve, raktáron vannak, ugyszintén valódi Henkels-féle hajvágó ollók is. Valódi angol hét csillagos szélesebb formájú készült borotva 1 fnt 50 kr., keskenyebb 2 fnt. — Magán borotváló urak részére a szerint alkalmazva és készült 1 forint.

Mint hogy a borotvák készítéséért a felelősséget Peck Antal ur magára vállalja, a mely borotva meg nem felelne, visszatér.

Nagyon kedvelt Hauer-féle borotváló Crem. 1 doboz 45 kr. — Kitűnő szegedi illatos borotváló szappan, (mely sokkal jobb, mint a legdrágább külföldi) borbély urak részére egy kiló 70 kr., egy rud, körülbelül 1/2 kiló 30 kr.

Készítések Peck Antal ur részére szintén elvállaltatnak.

Videki megrendelések nagyon pontosan eszközöltek; csomagolás nem számított. 17-4-12

**ERNYEI GYULA,**

a „zöld papagályhoz”, Aradon.

### MARX és FEJÉR

fűszerkereskedése

ARADON, templom-utca, a „fehér kutyához.”

Ajánlja mindennap frissen érkező bécsi helyi termék kolbászt, kassai sonkát főve és nyersen, bielitzi nyelv, szarvasgomba, ajokás májas és krakói kolbászt, azonkívül párisi kolbászt, debreczeni oldalas, pörkölt és paprikás szalonnát, nemkülönben minden fajta csomagos sajtot, igen szép nagyfejű csirkeleket, szárított gombát, halikrát, szardíniát, marinírozott halakat nagy választékban; továbbá egész friss magyar és francia mustár, londoni thea, ananás és jamalkai rumot, kül- és belföldi cognac-jait és idei friss honi, angol és bécsi thea-kenyeret.

764-4.104

### Nyertek! Nyertek! Nyertek!

1888.

November 2-án 120,000 forintot

az államtól képzelt első magyar iparbanknál.

9 huzás egy év alatt!

BAZILIKA-sorsjegyek.

Legközelebbi huzás 1. év december 1-én.

Főnyeremény

100,000 fnt, 75,000 fnt.

Magy. nyaralás-sorsjegyek.

Legközelebbi huzás 1. év december 15-én.

Főnyeremény

150,000, 120,000 fnt.

Osztályi vöröskereszt sorsjegyek.

Legközelebbi huzás 1888. évi január 2-án.

Főnyeremény

25,000 forint.

Ezen sorsjegyeket készpénzben, a napi árfolyam szerint részletfizetésekre árusítom el.

3 drbot . . . havi 1 fnt 25 kr.

5 . . . . . 2 .

10 . . . . . 4 .

250 darab sorsjegyre havonta csak 10 fnt fizetendő.

200 . . . . . 5 .

1/2 drbot . . . . . havi 3 fnt.

1 egész . . . . . 6 .

1884-iki igérvények 4 forint 50 krajczár és bélyeg.

Földhitel-igérvény 1 . . . . .

691.-7\*

Postai megrendelésnél előleg kérietik

**Falkenstein Adolf**

bank- és váltóháza

ARAD, Szabadságtér 4. sz.

Az Adriai biztosító társulat kerületi ügynöksége.

# PROBST KÁROLY és TÁRSAI

Alapított 1793. évben.

Üzletünk nagymérvű átalakítását befejezván, tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy öt nagy osztályból álló raktárunkban oly berendezést és intézményeket tettünk, mely a maga nemében egyedüli az országban, s minden irányban felülmúlhatlan versenyzést szemünk előtt tartva, becses vásárlóinknak legközelebbet a legjutányosabb árban nyújtunk.

Minden egyes osztályunk dúsan van ellátva a legújabb bel- és külföldi gyártmányokkal, és pedig:

I. osztály.

**Divat, selyem,**

vászon és asztalneműekben,

valamint minden más, a divattal kapcsolatos cikkekben.

II. osztály.

**Kelengyék és összes férfi és női fehérneműek.**

III. osztály.

Tartalékraktár, iroda, expeditio.

IV. osztály.

**Szőnyegraktár,**

butorkelmék,

takarók, stb.

V. osztály.

**Női confectio**

nagyszerű választékkal berendezve és kiváló divatos

**téli felöltőkkel**

ellátva, ezek mérték után 12 frttól feljebb készíttetnek.

Legjobb minőségű vászon- és asztalneműek gyári raktárunk OBERLEITHNER ED. és FIAI-tól M.-Schönbergben, ugyszintén valódi SCHROLL BENEDEK és FIA kitűnő chiffonjai, valamint kizárólagos gyári raktárunk szépségi asztalneműekben gyári áron árusítatnak.

**Női szabóságunk,** mely egy különösen e célra épített műhelyben van elhelyezve, egy legelső rendű bécsi szabász vezetése alatt áll és kitűnő működő erővel oly nagy mérvben van ellátva, hogy képesek vagyunk egy nap alatt 10 utczai öltözetet a legjobban kiállítani.

Kelengyék és fehérneműek kezesség mellett lesznek eszközölve.

5\*

Kérjük a nagybecsű pártfogást

Minták és tervezetek kívánatra szolgáltatnak.

**Probst Károly és Társai.**